

ΕΤΕΡΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΙΑΣΠΟΡΑ

Γ' έτος:

2. Μορφές Ελληνικής Διασποράς:

Ορισμοί, αίτια, οι διαδικασίες/πολιτικές μετανάστευσης,
το ταξίδι, η εγκατάσταση

Αρβανίτη Ευγενία,
ΤΕΕΑΠΗ, Πανεπιστήμιο Πατρών
earvanitis@aegean.gr

Δραστηριότητα 30'

- Σχολιάστε από μια πετυχημένη ιστορία μετανάστευσης:
- <http://www.hellenic.org.au/index.php?sectionID=14437&pageID=14843>
- https://www.youtube.com/watch?v=7W_ZRiGjmTM
- (σε δυάδες + ολομέλεια)

Διασπορά

- Ιστορική
- Μεταναστευτική και
- Σύγχρονη νεοελληνική διασπορά

Διασπορά εκτοπισμού/γενοκτονίας

- Μέλη ζουν εκτός ιστορικού τόπου προέλευσης
- Που μυθοποιείται
 - Π.χ. αρμένιοι, πόντιοι, κούρδοι
- Διασπορά του διωγμού
- (Cohen, 2003 & Wiewiorka 2003)

Διασπορά εκούσια μετακίνηση

- Μέλη ζουν εκτός τόπου καταγωγής με εκούσια μετακίνηση και για οικονομικούς/εμπορικούς λόγους
- Οργανώνονται και εντάσσονται στην χώρα διαμονής/εγκατα΄στασης
- Εξακολουθούν να συνδέονται με την χώρα καταγωγής

Υπερεθνικές διασπορές/πολιτισμικές

- Δίκτυα με κοινή δράση και
- Διαφοροποιημένη εθνοτική καταγωγή

Τύποι διασποράς/ Cohen 2003

- Διωγμού
- Εργατική
- Αποικιακή (όχι ελληνικό φαινόμενο)
- Εμπορική/οικονομική
- Πολιτισμική

Άλλοι τύποι...

- Υπάρχουν και πλήστες άλλες κατηγοριοποιήσεις
 - π.χ. κινητοποιημένες/Armstrong (εφοπλιστές Λονδίνου),
- προλεταριακές διασπορές (εργάτες Γερμανίας, Βελγίου)/ Glogg.
- Εμπορικές παροικίες (Κίτροεφ 2002)
- Μεταναστευτικές τυπερατλαντικές κοινότητες παροικίες (Κίτροεφ 2002)

Χαρακτηριστικά διασποράς

- Διασκορπισμός
- Επέκταση και αποικιοκρατικές/εμπορικές φιλλοδοξίες
- Συλλογική μνήμη και μυθοποίηση της πατρίδας
- Εξιδανίκευση της πατρίδας
- Κύμα παλιννόστησης
- Ισχυρή ταύτιση με την εθνοτική ομάδα
- Αμφίθυμη σχέση με τη χώρα εγκατάστασης
- Αίσθηση αλληλεγγύης με άλλες εθνοτικές ομάδες
- Διακριτή κοινωνική/πολιτισμική ζωή και οργάνωση σε φορείς

Βασικά χαρακτηριστικά

- Διασκορπισμός
- Προσανατολισμός στην Πατρίδα (πραγματική ή φαντασιακή)
- Διατήρηση διακριτών ορίων και ιδιαιτερότητας (πολιτισμική ταυτότητα)

Ένας ορισμός...

- Στην ελληνική Διασπορά εντάσσονται όλα τα άτομα ελληνικής καταγωγής
- που ζουν εκτός γεωγραφικής εθνικής επικράτειας
- Έχουν συναισθηματική σχέση με την χώρα καταγωγής (Χασιώτης 1993)
- Ταυτίζεται με τον όρο *παροικία*

Ορισμός/2

- Με τον όρο διασπορά εννοείται ο γεωγραφικός διασκορπισμός εθνοτικών ομάδων οι οποίες διαβιούν ως εθνοτικές ομάδες ή μειονότητες και διατηρούν σχέσεις με την χώρα καταγωγής ενώ κινούνται σε ένα παγκοσμιοποιημένο πλαίσιο αναφοράς

Το πλαίσιο της διασποράς/1

- Ανάγκη κατανόησης του παγκοσμιοποιημένου πλαισίου, στο οποίο λειτουργούν οι σύγχρονες διασπορές.
- Ανάγκη για σαφή αντίληψη της *συγχρονίας* (simultaneity) των συστηματικών σχέσεων με το *εδώ* και το *εκεί* (Καραγιάννης, 2006), που συνδέουν τη διασπορά με την Ελλάδα,
- αλλά και των *διεθνικών χώρων* και *κοινωνικών πεδίων* που αναπτύσσονται στη διασπορά.

Το πλαίσιο της διασποράς/2

- Κύρια σημεία αυτής της εξέλιξης που επηρεάζει και την εξέλιξη των διασπορών αποτελούν:
- α) η παγκόσμια οικονομία με την εντατικοποίηση των συναλλαγών/ κεφαλαίων, της επικοινωνίας και της αλληλεπίδρασης,
- β) η δημιουργία νέων μορφών διεθνούς μετανάστευσης,
- γ) η ανάπτυξη των παγκόσμιων πόλεων,
- δ) η δημιουργία κοσμοπολίτικων ή τοπικών πολιτισμών και μοντέλων σκέψης, τα οποία προάγουν ή αντιδρούν στην παγκοσμιοποίηση και
- ε) η συρρίκνωση της ηγεμονίας του έθνους–κράτους και της αποκλειστικής υπηκοότητας (Cohen, 1997) λόγω μερικής τουλάχιστον αποδέσμευσης της εθνοτικότητας από την εδαφικότητα.

Μελέτη περίπτωσης

- Αρβανίτη, Ε. (Επιμ) 2006. *Zacharias Vogiazopoulos. Bonegilla: Memories and Recollections of an Insider.* Australian Greek Resource and Learning Centre, RMIT University, Μελβούρνη.
- Διαβάστε τα πρώτα κεφάλαια του βιβλίου και γράψτε ένα αναστοχαστικό ημερολόγιο με
 - Βασικά σημεία οι λόγοι και το ταξίδι της μετανάστευσης
 - Βασικά συναισθήματα
 - Σύνδεση με την σημερινή πραγματικότητα

Δραστηριότητα

- Βρείτε πηγές για τη διασπορά...
- <http://www.thejourneygreekamericandream.org/film.htm>
- Συνδεθείτε με το **cgsscholar.com**